

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 34P/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621200588
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Dlugolinská
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2021:1621200588.3

Uznesenie

Okresný súd Malacky, vo veci starostlivosti súdu o maloletú P. J., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka ul. č. 2942/60A, Malacky, bytom ako matka, dieťa rodičov: matky D. K., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. cesta XX, D. a otca C. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. B. XXX, t. č. umiestneného v Zator u Splitu, Dračevac 2c, 21 000 Split, Chorvátsko, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania prvoištančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 05.02.2021 sa matka maloletej domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého žiadala, aby súd nariadil školskému systému Základných škôl v Slovenskej republike prijatie maloletej do základnej školy. Súd posudzujúc návrh matky v súlade s článkom 7 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), prihliadajúc pri tom na obsah spisu, vyhodnotil návrh matky ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo forme nahradenia súhlasu otca maloletej so zapísaním maloletej do základnej školy.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila navrhovateľka tým, že vzhľadom na jej a dcéru životnú situáciu sa ako zákonný zástupca maloletej rozhodla po viac ako osemročnom pobyte opustiť život v Chorvátskej republike. V roku 2011 sa jej a jej druhovi narodila maloletá, s ktorou sa v roku 2012 rozhodli žiť v Chorvátsku. Otec maloletej zdržiavaním sa v Chorvátsku unikal pred spravodlivosťou v Slovenskej republike, o čom vtedy nevedela. Niekoľkokrát bol zadržaný chorvátskou políciou a taktiež deportovaný na výkon trestu v Slovenskej republike, kde strávil jeden rok v Dubnici nad Váhom za trestnú činnosť (neplnenie si vyživovacej povinnosti, neodvedenie daní a poistného, podvody rôzneho ekonomického charakteru..). V roku 2020 ho Chorvátska polícia takto zadržala viackrát po sebe a pri poslednom zadržaní dňa 16.10.2020, kedy ho zadržali a umiestnili do zariadenia pre výkon trestu v Zator u Splitu, Dračevac 2c, 21 000 Split, Chorvátsko, začala uvažovať o tom, že spoločne s dcérou opustia Chorvátsku republiku a život si riadne zariadia na Slovensku, nakoľko na Slovensku má celú svoju rodinu a zázemie. V Chorvátsku pracovala na rôznych pozíciách, zväčša to boli sezónne práce- upratovanie apartmánov a apartmánových domov, čistenie bazénov, údržba okolia apartmánových domov - zväčša celá práca súvisela s letnou sezónou v Chorvátsku. V zimnom období bolo práce minimálne. Dokázala z týchto peňazí celkom dobre vyžiť a taktiež sa dokázala postarať o svoju dcéru a priateľa, ktorý skoro nikdy nepracoval. Dňa 05.12.2020 sa rozhodla vrátiť na Slovensko. Sociálny úrad v Chorvátsku poznal ich prípad, komunikovala s nimi a povolili jej vycestovať na Slovensko s tým, že všetky veci ohľadom presťahovania si má riešiť na Slovensku. Vybavila písomný oznám v dcérinej škole, nakoľko sa dozvedela, že priateľ z väzenia rozposlal listy na všetky možné úrady aj na školu, ktorú ich dcéra navštevovala, pričom on im nedal súhlas na opustenie Chorvátska. Napriek

všetkému cítila, že musí odtiaľ odísť a zariadiť pre dcéru lepší život na Slovenku, keďže ona aj dcéra sú Slovenky. Po príchode na Slovensko požiadala súd v Malackách o dočasné zverenie dcéry do osobnej starostlivosti. Dcéra navštevovala základnú školu v Omiši, bola žiačkou tretieho ročníka. Po príchode na Slovensko sa bola matka informovať v Základnej škole D., či zoberú jej dcéru do ich základnej školy, aby si riadne plnila školské povinnosti. Pani riaditeľka jej však oznámila, že jej priateľ poslal do školy list, v ktorom uviedol, že nedáva súhlas na umiestnenie dcéry do školského systému na Slovensku a z tohto dôvodu nemôže dcéru zaradiť do školského systému v Slovenskej republike. Túto situáciu matka nevie zvládnuť bez pomoci súdu, a preto žiada o vydanie opatrenia, ktorým by mohla byť jej dcéra riadne zaradená do školského systému v Slovenskej republike a riadne by sa mohla venovať vzdelávaniu v zmysle školského a vyučovacieho procesu podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pripojila rodný list maloletej.

3. Okresný súd Malacky uznesením zo dňa 05.03.2021 č. k. 34P/15/2021-22 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nahradil súhlas otca ako zákonného zástupcu maloletej na podanie žiadosti o prijatie maloletej na plnenie povinnej školskej dochádzky do Základnej školy kpt. J. L., E. 2, D. a poučil účastníkov, že môžu podať na súd návrh na začatie konania vo veci samej o podstatnej veci týkajúcej sa výkonu rodičovských práv a povinností, na ktorej sa rodičia nevedia dohodnúť, pričom účastníkmi konania vo veci samej budú maloleté dieťa a rodičia maloletej. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím vo veci samej.

4. Voči uvedenému uzneseniu podal odvolanie otec maloletej namietajúc, že Okresný súd Malacky nie je miestne príslušný rozhodovať o predmetnej veci, v ktorej nie sú splnené procesné podmienky, a to s odvolaním sa na čl. 8 EZ č. 2201/2003. Matka sa dopustila trestného činu medzinárodného únosu maloletého dieťaťa, čo potvrdil Opčinski sud Split, ktorý rozhodnutím č. R1 06-1033/2020 zo dňa 30.12.2020 zabránil matke opustiť územie RH s maloletým dieťaťom. V predmetnej veci je začaté trestné stíhanie matky za medzinárodný únos dieťaťa, zanedbanie starostlivosti, zmenu rodinného stavu a bránenie práv dieťaťa a vo vzťahu k rodičovskej starostlivosti rozhoduje Opčinsky sud Split, kde je podaný návrh otca na zverenie maloletej do starostlivosti otca. Tvrdenia matky sú nepravdivé, táto okrem obdobia ich spoločného života nikde nepracovala okrem obdobia, kedy bol 12 mesiacov vo výkone trestu, je žiadateľkou o sociálnu pomoc. Matka ani nevie, ktorú školu maloletá navštevovala, otca a dieťa opustila a žila samostatne. Sociálny úrad v Omiši matke nepovolil vycestovanie, naopak matku upozornil, že potrebuje súhlas otca. Opčinski sud Split rozhodol o potrebe zabrániť matke územie Republiky Chorvátska s maloletou s odôvodnením, že spoločná rodičovská starostlivosť bola vykonávaná na území RH pod č. R1Ob-1033/2020 a maloletej ustanovil kolízneho opatrovníka. Matka nikdy od neho nežiadala súhlas na zápis maloletej na plnenie povinnej školskej dochádzky, avšak jeho záujmom je, aby navštevovala doterajšiu školu v RH, nakoľko tu je úradne prihlásená a celý život odrastala v Chorvátsku.

5. Krajský súd v Bratislave na odvolanie otca uznesením zo dňa 15.07.2021 č. k. 11CoP/213/2021-52, právoplatným dňa 27.07.2021, otcom napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude ako prvoradé, dôsledne skutkovo a právne posúdiť splnenie podmienok konania na prejednanie a rozhodnutie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 161 C.s.p.) a až po úvahe o tom, že vec patrí do jeho právomoci, resp. sú splnené podmienky naliehavosti prípadu v zmysle čl. 20 Nariadenia Brusel II bis, následne skutkovo a právne posúdiť, či sú v danej veci splnené zákonné podmienky na jeho nariadenie.

6. Dňa 08.06.2021 doručilo Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže súdu oznámenie, podľa ktorého centrum prijalo žiadosť otca o pomoc pri zabezpečení návratu maloletej, ktorá bola podľa žiadateľa neoprávnené premiestnená alebo zadržaná v krajine mimo jej obvyklého pobytu.

7. Súd zistil, že na Okresnom súde Bratislava I je na základe návrhu otca vedené pod sp. zn. 3P/40/2021 konanie o nariadenie návratu maloletej na územie Chorvátskej republiky pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. V konaní bolo nariadené pojednávanie na deň 06.10.2021, ktoré však bolo z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu zrušené. Konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené.

8. Súd zo svojej úradnej činnosti ďalej zistil, že na Okresnom súde Malacky je vedené pod sp. zn. 9P/200/2020 konanie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bola maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný platiť výživné. Konanie nie je právoplatne ukončené. Zároveň sa pod sp. zn. 34P/58/2021 vedie konanie o návrhu otca na uloženie informačnej povinnosti matke maloletej, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené.

9. Na základe žiadosti súdu o súčinnosť bola súdu dňa 11.10.2021 doručená správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo sociálneho šetrenia, v ktorej okrem iného uviedli, že v súvislosti s výkonom opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodine maloletej boli doposiaľ úradom realizované sociálne šetrenia v domácnosti matky v dňoch 28.01.2021 a 05.02.2021 na v tom čase aktuálnej adrese bydliska matky v D. na K. ceste XX, a v dňoch 12.03.2021, 15.06.2021 a 30.06.2021 na adrese G. Y., L. XX, D., na ktorej sa matka spolu s maloletou zdržiava až doposiaľ. Opakovanými sociálnymi šetreniami na adrese súčasného pobytu matky, t.j. na adrese G. Y., L. XX, D., bolo zistené, že matka spolu s maloletou žili v G. Y. v D., kde matka v čase vykonávaného sociálneho šetrenia pracovala, pričom v rámci pracovného pomeru jej zamestnávateľ poskytoval aj ubytovanie a stravu pre ňu samotnú, ako aj pre maloletú. Matka s maloletou mali k dispozícii jednu hotelovú izbu s vlastným sociálnym zariadením, pričom v tejto domácnosti žili od 20.02.2021, odkedy matke začal pracovný pomer. Túto prácu si matka našla prostredníctvom ich úradu, ktorý s danou pracovnou ponukou oslovil majiteľ hotela s tým, že úrad požiadala o vyhľadanie prípadných kandidátov vhodných na predmetnú pracovnú pozíciu. Maloletá mala v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky pre svoj priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin. Matka bola v čase vykonávaného sociálneho šetrenia zamestnaná na pozícii chyžná/recepčná, jej náplňou práce bolo upratovanie izieb, práca v práčovni, a taktiež ubytovanie a odubytovanie hostí. Za účelom prešetrenia aktuálnej situácie v rodine maloletej sa dňa 06.10.2021 telefonicky skontaktovali s matkou maloletej, ktorá uviedla, že má nové zamestnanie, od 27.09.2021 pracuje v študentskej internátnej jedálni, a to v prevádzke EAT & MEET, ktorá zabezpečuje celodenné stravovanie (raňajky, obedy a večere) pre vysokoškolských študentov ubytovaných na internátoch v Bratislave na Starých Gruntoch. Matka sa podľa svojich vlastných slov plánuje spolu s maloletou presťahovať do podnájmu v D. tak, aby maloletá mohla ďalej navštevovať Základnú školu v Stupave, avšak podnájom si matka bude schopná zabezpečiť až po tom, čo si našetrí potrebné finančné prostriedky. Matka zároveň uviedla, že od posledného realizovaného šetrenia v jej domácnosti sa jej bytové podmienky žiadnym spôsobom nezmenili, spolu s maloletou býva v rovnakej izbe s tým istým vybavením. Maloletá si podľa matky naďalej plní povinnú školskú dochádzku na Základnej škole kpt. J. L. v D., kde nastúpila do 4. ročníka, pričom matku pred začiatkom školského roka, a ani doposiaľ, v súvislosti so školskou dochádzkou maloletej do predmetného zariadenia nikto zo školského zariadenia nekontaktoval. Matka taktiež uviedla, že v súčasnosti je maloletá s otcom v písomnom kontakte, vo svojom predošlom liste otcovi oznámila svoje telefónne číslo, aby ju mohol kontaktovať aj telefonicky, avšak otec jej mal odpísať, že sa jej nevie dovolať. Podľa matky maloletá tento týždeň napísala otcovi ďalší list, ktorý však matka vzhľadom na svoju pracovnú vyťaženosť zatiaľ nestihla odoslať s tým, že plánuje ísť na poštu tento piatok, t.j. dňa 08.10.2021.

10. Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej „Ústava SR“), právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 16 Haagskeho dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980, po doručení oznámenia o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa podľa článku 3 sa justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, na ktorého územie bolo dieťa premiestnené alebo na ktorého území je zadržované, zdržiava rozhodovania vo veci opatrovníckeho práva, až kým sa nerozhodne, že návrat dieťaťa sa podľa tohto dohovoru neuskutoční, okrem prípadu, keď v primeranej lehote po doručení oznámenia nebola podaná žiadosť podľa tohto dohovoru.

12. Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „Nariadenie Brusel II bis“), súdy členského štátu majú právomoc

vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

13. Podľa čl. 8 ods. 2 Nariadenia Brusel II bis, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

14. Podľa čl. 20 ods. 1 Nariadenia Brusel II bis, v naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

15. Podľa čl. 60 písm. e) Nariadenia Brusel II bis, vo vzťahoch medzi členskými štátmi má toto nariadenie prednosť pred Haagskym dohovorom o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 v rozsahu, v ktorom sa týka otázok upravených týmto nariadením.

16. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

18. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

20. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p., pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

21. Súd sa v súlade s právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v prvom rade zaoberal otázkou svojej právomoci vo veci konať a rozhodnúť. Vzhľadom k tomu, že v danej veci ide o konanie týkajúce sa rodičovských práv a povinností s cudzím prvkom, súd je povinný aplikovať Nariadenie Brusel II bis, v zmysle ktorého posudzoval svoju právomoc. Podľa všeobecného pravidla zakotveného v článku 8 ods. 1 Nariadenia Brusel II bis

vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, majú právomoc súdy toho členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt v čase začatia konania s výhradou ustanovení čl. 9, 10 a 12 Nariadenia Brusel II bis, ktoré riešia zachovanie právomoci súdov členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa v prípadoch oprávneného presťahovania a neoprávneného premiestnenia alebo zadržovania. Otázka oprávnenosti presťahovania maloletého dieťaťa, resp. jeho neoprávneného premiestnenia je nevyhnutná pre určenie miesta obvyklého pobytu maloletého dieťaťa. O oprávnené presťahovanie ide

v zmysle Nariadenia Brusel II bis, ako aj ustálenej judikatúry vtedy, keď nositeľ rodičovských práv a povinností na základe súdneho rozhodnutia, alebo na základe zákona členského štátu pôvodu, bol oprávnený presťahovať dieťa do iného členského štátu, bez súhlasu druhého nositeľa rodičovských práv a povinností. V danej veci bolo zistené, že na Okresnom súde Bratislava I je na základe návrhu otca vedené pod sp. zn. 3P/40/2021 konanie o nariadenie návratu maloletej na územie Chorvátskej republiky pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené. Vzhľadom na vedené návratové konanie, bude možné ustáliť otázku obvyklého pobytu maloletej a na to nadväzujúcu právomoc súdu až po jeho skončení. Vzhľadom na to, že nariadiť neodkladné nariadenie (predbežné opatrenie) vo veci starostlivosti o maloleté deti môžu aj súdy členského štátu, ktoré nemajú právomoc rozhodovať vo veci samej (čl. 20 Nariadenia Brusel II bis), ale len za kumulatívneho splnenia podmienok, ktoré boli definované v rozhodnutí Európskeho súdneho dvora sp. zn. C - 523/07 a to, že predmetné opatrenie musí byť naliehavé, musí sa týkať osôb a majetku nachádzajúceho sa v členskom štáte, v ktorom je sídlo súdu, na ktorom bolo zahájené konanie a musí mať dočasnú povahu, súd sa ďalej zaoberal splnením uvedených podmienok v prípade navrhovateľkou navrhovaného neodkladného opatrenia.

Súd dospel k záver, že v danom prípade nie je splnená podmienka naliehavosti a to vzhľadom na skutočnosť zistenú ÚPSVaR pri vykonávaní sociálneho šetrenia v domácnosti matky maloletej, ktorá sama uviedla, že maloletá už v súčasnosti navštevuje Základnú školu v Stupave. Maloletej tak momentálne nie je bránené v plnení si školskej dochádzky a vo vzdelávaní. Súd preto návrh ako nedôvodný zamietol, keďže neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia vyplývajúce z čl. 20 Nariadenia Brusel II bis a rozhodnutia ESD sp. zn. C-523/07, a to podmienka naliehavosti takejto dočasnej úpravy (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Bratislave 20CoP/13/2021 zo dňa 10.02.2021).

22. O trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania súd rozhodol s poukazom na § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon číslo 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).